

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ № 4/15.03.2024 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 15.03.2024 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Александър Кашъмов
Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Диляна Илиева
Даниела Тренчева
Ирина Недева
Илия Вълков

изслуша доклад по жалба с вх. № 10-039/2023 г. на К.Б.Б. срещу www.fakti.bg за публикация със заглавие „Ликвидиране на отпадък“ от 9 декември 2023 г. В жалбата се твърди, че е осъществено нарушение на Етичния кодекс на българските медии от страна на посочената медия.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалба с вх. № 10-039/2023 г. се отнася до нарушение на Етичния кодекс на българските медии, осъществено чрез публикация в сайта www.fakti.bg.
2. Жалбата е подадена в допустимия от правилника срок.
3. КЖЕ обсъди допустимостта на жалбата и я прие за допустима.
4. Не са постъпили становища.

II. ЖАЛБА

Според жалбата: „Самото заглавие на статията („Ликвидиране на отпадък“) е брутално грубо изразяване на отношение към убийство на човек. Това е рязко принижаване на значимостта и правото на съществуване на един човек.

На няколко места в „статията“ убийцата е охарактеризиран с крайно обидни думи - „политическа проститутка, клоун, безполезен боклук“.

Лично за мен е недопустимо публикуване на подобни „статии“, които освен това могат да бъдат тълкувани и като подбуждане към омраза и саморазправа.“

Приложена е връзка към публикацията.

Искане към Комисията за журналистическа етика: Да постанови нарушение на Етичния кодекс на българските медии, медията да публикува/разпространи поправка.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ

В жалбата са посочени множество разпоредби от Етичния кодекс.

2.3.1 *Уважаваме неприкосновеността на личния живот на всеки.*

2.5.1 *Като уважаваме правото на всеки да живее в сигурност и безопасност, няма да публикуваме материали, подбуждащи или насърчаващи омраза, насилие и всякаква форма на дискриминация.*

2.6.5 *Ще внимаваме да не бъдем използвани за платформа от онези, които насърчават, подбуждат или прилагат насилие; ще съобщаваме за техните действия с необходимата сдържаност и само ако това е в очевиден обществен интерес.*

2.7.1 *Ще се придържаме към добър тон и благоприятие в нашите публикации.*

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

Становища по жалбата не са получени.

V. ФАКТИ

Публикация с посоченото заглавие може да се намери в посочения интернет сайт. В нея се проследява съдбата на човек, свързан с руските тайни служби. Според публикацията одиозният политически деец И. К. е станал жертва на неизвестен убиец. *„46-годишният починал беше странна личност, нещо като политическа проститутка, използвана от своите кукловоди от руските специални служби за най-мръсната работа. Ако беше необходимо да се дискредитира някаква инициатива или идея в Украйна, тогава веднага, като дявол от табакера, се вадеше К.. Той, ако превъртите цялата му кариера назад, е по-скоро актьор, клоун, който беше типичен медиен манекен без реална подкрепа и влияние.“* Продължава със следното: *„за Лубянка тяхното протеже се превърна в токсичен товар. Тук става дума за нестабилното му поведение, за разпространението на параноя, което плаши други руски агенти. Освен това връзките на К. с ескорт момичета създадоха лоша репутация на руското разузнаване. Съответно решението вероятно е взето да се изложи К. под удар. С други думи, да се премахне като отпадъчен материал. Освен това не е толкова важно кой е извършил ликвидацията. Просто такава стандартна съдба сполетява всички, които поемат пътя на зависимост от Лубянка, но в един момент се превръщат в безполезен боклук.“*

Посочено е, че автор е С. С., а източник е *Бесарабски фронт*. За *Бесарабски фронт* има данни, че е „група във Фейсбук, която да информира за нашите сънародници в Украйна, които се сражават във войната.“

Иска се КЖЕ да постанови нарушение на Етичния кодекс на българските медии, Медията да публикува/разпространи поправка.

VI. МОТИВИ

КЖЕ разгледа жалбата, запозна се и с публикацията на посочения сайт. КЖЕ установи, че и към момента на проверката статията присъства на сайта *Факти*. Тя се състои от твърдения и

квалификации. Квалификациите са не просто негативни, което би могло да се приеме при определени условия за лично мнение, но също израз на дехуманизиращо отношение като *отпадъчен материал и безполезен боклук*, който има *по-сложен политически живот от просто тъп инструмент за разпространение на мръсотия*. Комисията намира, че са прекрачени границите на допустимото, дори ако вземем предвид, че публикацията се отнася до агенти на агресор, макар че Комисията няма възможност да осъществява проверка за достоверност.

Публикацията няма качествата на журналистика, насочена добросъвестно и безпристрастно да информира аудиторията за определени факти. Ето защо, според практиката на Европейския съд за правата на човека¹, тя не би могла и да получи защита като журналистика.

На основата на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността и като взе предвид Преамбюла на Етичния кодекс, според който личното достойнство е основно човешко право, Комисията за журналистическа етика прие следното

РЕШЕНИЕ:

КЖЕ намира жалба с вх. № 10-039/2023 г. за **основателна** по т. 2.6.5 *Ще внимаваме да не бъдем използвани за платформа от онези, които насърчават, подбуждат или прилагат насилие; ще съобщаваме за техните действия с необходимата съдържаност и само ако това е в очевиден обществен интерес.*

Комисията категорично възразява срещу материали, засягащи човешкото достойнство и призовава въпросният материал незабавно да бъде свален от сайта *Факти*.

Съгласно Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на заинтересованите страни в 7-дневен срок от приемането му.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

*Изпълнителен директор на
Фондация НСЖЕ :*

Ева Петрова

¹ ECHR, Pentikäinen v. Finland, Голяма камера, Решението е достъпно на:
<https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:%5B%22001-158279%22%5D%7D>